

Pilsoņu¹ debates par integrāciju

Ziņojums par pirmajiem rezultātiem

Konteksts

Valdības veidošanas process, parakstu vākšana, lai ieviestu mācības latviešu valodā, kā arī referendums par krievu valodu kā otro valsts valodu ir Latvijas sabiedrībā veicinājuši spriedzi un palielinājuši bažas par nākotni. Publiskās diskusijas atklāj dažādu sabiedrības daļu nespēju vai nevēlēšanos iesaistīties pragmatiskā sarunā par risinājumiem, kā veidot saliedētāku mūsu daudzveidīgo sabiedrību. Daļa publisko diskusiju tiek veltītas vainīgo meklēšanai, un arī jaunākās iniciatīvas bieži vien netiek vērtētas plašākā pēdējo 20 gadu kontekstā – kā iznākums agrākiem lēmumiem un rīcībām, kas daudziem Latvijas iedzīvotājiem likušas justies izstumtiem, apdraudētiem, nesadzirdētiem vai nepārstāvētiem.

Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS ir nācis klajā ar iniciatīvu, lai veicinātu kopīgu risinājumu meklēšanu un līdzdalību saliedētākas sabiedrības veidošanā. Lai to panāktu, ir rīkotas diskusijas internetā, Pilsoņu debates par integrāciju, kā arī notiks tālāka rezultātu apspriešana ar ekspertiem, politiķiem un plašāko sabiedrību.

Diskusijas internetā

No 2012.gada 13.februāra interneta diskusijas platformā Mūsuvalsts (www.musuvalsts.lv) ikviens varēja nākt ar saviem priekšlikumiem, kā veidot saliedētāku sabiedrību. Tāpat ikviens varēja balsot (par un pret) par citu izteiktajiem ierosinājumiem, kā arī tos komentēt. Līdz 24.februārim forumā tika iesniegtas 44 idejas.

Aprēķinot katra priekšlikuma „par” un „pret” balsojumu summu², 10 populārākie priekšlikumi tika nodoti apspriešanai Pilsoņu debatēs par integrāciju:

¹ Termins „pilsonis” šeit tiek lietots plašākajā nozīmē kā aktīvs Latvijas sabiedrības loceklis, ne tikai Latvijas pilsonis. Pasākumā piedalījās arī nepilsoņi.

² Balsošanas statistika tika apkopota par rezultātiem 24.februārī plkst. 17:00.

1. Piedāvāt bezmaksas (vai ar nelielu līdzfinansējumu) latviešu valodas kursus un valodu klubus, kur jebkurš interesents var praktizēt latviešu valodas prasmes. (798 balsis par, 105 pret)
2. Mācīt saudzīgu attieksmi pret pasauli. Ikvienam jāiemācās nenodarīt sev kaitējumu vai fizisku zaudējumu un saudzīgi jāizturas pret apkārtējo vidi. (608 balsis par, 52 pret)
3. Veidot kopīgu informācijas un kultūras telpu (divu vietā). Kopīga informācijas telpa sniegtu latviešu un krievu valodā identisku Latvijas valsts un latviešu mediju informāciju, lai krievvalodīgie Latvijas iedzīvotāji 'ieietu' Latvijā. (573 balsis par, 107 pret)
4. Latviešu valodas apgūšana sākot no bērnudārza. Integrācijai jāsākas bērnībā, nevis piespiedu kārtā jau esot pieaugušiem. (557 balsis par, 93 pret)
5. Paaugstināt pievilcību vidējās izglītības iegūšanai latviešu valodā - veicinot apmācību kvalitātes uzlabošanu un nodrošinot pozitīvu attieksmi pret krievu bērniem latviešu skolās. Krievu bērni, kuri mācās latviešu skolās, dabiski integrējas mācību procesa laikā. (580 balsis par, 120 pret)
6. Uzticēt integrācijas procesa veicināšanu cilvēkiem, kuri paši veiksmīgi ieintegrējušies. (539 balsis par, 98 pret)
7. Jāmāca nešķirot citus pēc tautības un jāparāda, cik interesanti ir izzināt citu kultūru un valodu. (510 balsis par, 70 pret)
8. Jāaizsargā latviešu valoda. Valodas likumam ir jābūt striktam. Apmācība valstī jābūt tikai valsts valodā. Tāpat jāriko bezmaksas kursi bērniem, kuri nemāk latviešu valodu. (448 balsis par, 94 pret)
9. Kopīga sadarbība nevalstiskajās organizācijās. Izveidot fondu, kas atbalstītu kopīgas darbošanās projektus - gan mazus, gan lielus, gan organizāciju, gan iedzīvotāju ierosinātus. (406 balsis par, 72 pret)
10. Izveidot pastāvīgu komunikācijas platformu kultūras biedrībām un svinēt kultūru daudzveidību Latvijā. Atjaunot nacionālo kultūras biedrību kongresus. (358 balsis par, 110 pret)

Debates Rīgā

Pilsoņu debatēs Rīgā 25.-26.februārī piedalījās 42 Latvijas iedzīvotāji, kas tika ielūgti pēc nejaušās atlases principiem – cilvēki no dažādiem Latvijas reģioniem, dažādām vecuma grupām, ar dažādu nodarbošanos un etnisko izcelsmi, atspoguļojot Latvijas sabiedrības daudzveidību.

Par debašu dalībniekiem

Dalībnieku atlasī veica Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, telefona aptaujās vaicājot respondentiem, vai viņiem būtu interese piedalīties debatēs. Respondentiem netika vaicāta viņu

attieksme pret integrācijas jautājumiem. Tāpat netika vaicāts, vai respondentiem ir vai nav zināšanas par apspriežamajiem jautājumiem. Galvenais bija dalībnieka vēlme piedalīties, kā arī tas, lai debašu dalībnieki pārstāv dažādas vecuma grupas un Latvijas reģionus, kā arī profesijas, izglītības līmeņus un tautības, atspoguļojot Latvijas sabiedrības daudzveidību.

Pilsoņu debatēs par integrāciju piedalījās 42 dalībnieki - 25 sievietes, 17 vīrieši. Dalībnieku vidū bija 34 latvieši, 7 krievi un 1 polis (tautības pašidentifikācija). Debatēs piedalījās 40 pilsoņi un 2 nepilsoņi.

Dalībnieki sadalījās šādās vecuma grupās:

- Jaunāki par 35 gadiem – 21 dalībnieki,
- Vecumā no 35 līdz 55 gadiem – 10 dalībnieki,
- Vecāki par 55 gadiem – 11 dalībnieki.

Dalībnieki nāca no sekojošiem reģioniem:

- Rīga - 15 dalībnieki,
- Pierīga – 4 dalībnieki,
- Vidzeme – 3 dalībnieki,
- Kurzeme – 7 dalībnieki,
- Latgale – 10 dalībnieki,
- Zemgale - 3 dalībnieki.

Pirms debatēm ielūgtie dalībnieki saņēma PROVIDUS sagatavotu kopsavilkumu par galvenajiem notikumiem un integrācijas politikas iznākumiem.³

Kā tika izstrādāti rezultāti?

Debašu mērķis bija panākt kompromisu starp dalībniekiem par nepieciešamo rīcību, lai veidotu saliedētāku sabiedrību – konkrētas idejas, kuras izstrādāja paši dalībnieki. Tas tika panākts, pateicoties rūpīgi izstrādātai metodei, kas nodrošina ikviena dalībnieka iesaistīšanos.⁴ Tikai tās idejas, kas ieguva dalībnieku vairākuma atbalstu, tika virzītas tālāk. Idejas, kas netika atbalstītas, tika uzklaustītas un pierakstītas.

³ Golubeva M., Akule D. (2012) „Apkopojums: Pilsonība, valoda un minoritāšu līdzdalība Latvijā”, PROVIDUS <http://www.providus.lv/public/27608.html>

⁴ Šī metode tika izmantota Eiropas pilsoņu debatēs (*European Citizens' Consultations*) 2007.gadā un 2009.gadā par Eiropas nākotnes jautājumiem visās 27 ES dalībvalstīs. PROVIDUS bija nacionālais partneris Latvijā. Plašāka informācija <http://www.providus.lv/public/27209.html>

Daļa debašu notika plenārsēžu formā, bet lielākais darbs tika paveikts, strādājot grupās. Dalībnieki tika sadalīti grupās, nodrošinot dažādu reģionu, vecumu grupu, nodarbošanos, dzimumu, pilsoņu un nepilsoņu pārstāvniecību. Katrai grupai bija savs moderators, kura uzdevums bija iesaistīt ikvienu debašu dalībnieku, kā arī neļaut nevienam dominēt diskusijas garu vai kautrīgi klusēt. Moderators, paralēli diskusijas vadīšanai, dažādos debašu posmos ievadīja darba rezultātus centrālā datu bāzē, kas ļāva ar tiem ērti strādāt, sagrupēt un apkopot idejas.

Pasākumā tika nodrošināta tulkošana, lai ļautu dalībniekiem bez tekošām latviešu vai krievu valodas zināšanām iesaistīties kvalitatīvās diskusijās.

Debatēs bija iesaistīti arī politiķi un eksperti, lai sniegtu dažādus skatījumus par sabiedrības integrācijas politiku un procesiem, tādējādi palīdzot nodrošināt, ka dalībnieku izstrādātie priekšlikumi ir konkrēti un īstenojami dzīvē. Pirmos vērtējumus par debatēs izstrādātajiem ierosinājumiem sniedza atbildīgās amatpersonas un Valsts prezidents.

Aktivitāte	
Pirmā diena	<p>Atklāšana un ievads Plenārsēdes formā dalībniekiem tiek detalizēti izskaidrots debašu mērķis un divu dienu darba gaita – kā mēs šo mērķi sasniegsim?</p>
	<p>Iepazīšanās Strādājot grupās, dalībnieki iepazīstas viens ar otru, atbildot uz jautājumu - kas raksturo ideālo sabiedrību, kādā mēs katrs vēlamies dzīvot?</p>
	<p>Identificējam bažas Strādājot grupās, dalībnieki izsaka savas bažas par izaicinājumiem saliedētas sabiedrības pilnvērtīgai attīstībai Latvijā, atbildot uz jautājumu: kas ir galvenie šķēršļi, kas mums liedz dzīvot ideālā sabiedrībā?</p>
	<p>Diskusija ar politiķiem Iepriekšējā darba posma rezultāti tiek prezentēti plenārsēdes formā, kam seko diskusija ar politiķiem no koalīcijas un opozīcijas partijām. Diskusijā piedalās Viktors Makarovs (ZRP), Boriss Cilēvičs (SC), Iveta Grigule (ZZS), Andrejs Judins (V), Ināra Mūrniece (NA). Diskusijas tēma ir 20 gadu integrācijas pieredze, sasniegtais integrācijas jomā, kā arī politiķu vīzijas par ideālo sabiedrību.</p>
	<p>Ideju attīstīšana Strādājot grupās, dalībnieki attīsta savas idejas, ko mēs kopā varam darīt, lai situāciju uzlabotu? Kā dzīvosim kopā? Šī posma sākumā dalībnieki tiek arī iepazīstināti ar 10 populārākajiem priekšlikumiem no integrācijas diskusijām www.musuvalsts.lv, kurus viņi var ņemt vērā, ja vēlas.</p>

	<p>Ideju izaicināšana Eksperti – Marija Golubeva un Ilmārs Mežs - iesaistās debatēs, izaicinot dalībnieku idejas plenārsēdes formā. Ekspertu uzdevums ir norādīt uz iespējamiem riskiem katras idejas īstenošanas gadījumā.</p>
	<p>Izmaiņu veikšana Dalībnieki pārdomā ekspertu teikto un jauniegūto informāciju, un veic izmaiņas savās idejās, ja tas nepieciešams.</p>
	<p>10 ideju izvirzīšana Dalībnieki balsojumā izvēlas visvairāk atbalstāmās idejas.</p>
Otrā diena	<p>Rezultātu prezentācija Tiek prezentētas tās 10 idejas, kas balsojumā ieguva vislielāko dalībnieku atbalstu.</p>
	<p>Skaidrojums par atbildību Eksperti – Marija Golubeva un Ilmārs Mežs - komentē idejas un dalībniekiem pastāsta, kas ir atbildīgs par nepieciešamo rīcību (valsts vai pašvaldība, iedzīvotāji) un, ja iespējams, ko valsts vai pašvaldība jau dara attiecīgās idejas jomā.</p>
	<p>Priekšlikumu izstrāde grupās Dalībnieki, strādājot grupās, no idejām izveido priekšlikumus, detalizēti izskaidrojot, kas, kā, kam, kāpēc būtu jādara. Katra grupa strādā ar 2 priekšlikumiem.</p>
	<p>Rotācija Dalībniekiem ir iespēja iepazīties ar paveikto un sniegt savu ieguldījumu citu grupu darbā, komentējot priekšlikumu uzmetumus, rosinot tos papildināt vai grozīt, ja nepieciešams.</p>
	<p>Priekšlikumu noslīpēšana pēc citu grupu reakcijām Dalībnieki atgriežas pie savas darba grupas, lai pabeigtu noslīpēt priekšlikumus, ņemot vērā citu grupu komentārus un ieteikumus.</p>
	<p>Uzticības balsojums Dalībnieki piedalās uzticības balsojumā, norādot, cik apmierināti viņi ir ar visiem 10 priekšlikumiem – vai viņuprāt priekšlikuma ieviešana radīs nepieciešamos uzlabojumus?</p>
	<p>Diskusija ar amatpersonām Valsts prezidents Andris Bērziņš, Izglītības un zinātnes ministra padomniece integrācijas jautājumos Liesma Ose, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta vecākā referente Anita Kleinberga un Saeimas Sabiedrības saliedētības komisijas vadītājs Ilmārs Latkovskis piedalās diskusijā ar dalībniekiem par viņu izstrādātajiem priekšlikumiem, kā veidot saliedētāku sabiedrību. Diskusijas centrā ir jautājums, ko politiķi darīs, lai šos priekšlikumus ieviestu, un ja nē, kāpēc?</p>
	<p>Noslēgums Debašu rezultāti – izstrādātie priekšlikumi - tiek nodoti Valsts prezidentam, citu institūciju pārstāvjiem un dalībniekiem.</p>

Iedzīvotāju vīzijas par saliedētu sabiedrību

Debašu ievadā dalībnieki meklēja atbildes uz jautājumu par ideālo saliedēto sabiedrību, kādā viņi vēlas dzīvot. Šajā posmā izskanēja sekojošie viedokļi (līdzīgie viedokļi sargrupēti vienkopus):

- Nav naida starp nacionalitātēm, visas tautības jūtas labi, nešķiro pēc tautībām,

- Visi iedzīvotāji ir pilsoņi, nav dalījuma pilsoņos un nepilsoņos,
- Valsts vara uzklausa visus sabiedrības locekļus,
- Kopīga identitāte un kopīgi kultūras pasākumi,
- Vienlīdzība, godīgums, mazāk šovinisma,
- Latvija ir mazāk sadrumstalota,
- Mēs esam mācījušies no vēstures un ejam tālāk, neskatāmies vēstures lapās,
- Ticība kopīgiem spēkiem, spēja vienoties par kopīgu nākotni, mērķi un idejas ved vienā virzienā, neatkarīgi no cilvēka tautības,
- Toleranta, iecietīga un empātiska sabiedrība, cilvēki palīdz viens otram,
- Sapašanās - valoda nav primārais,
- Mazāk domstarpību un aizspriedumu, savstarpēja cieņa, uzticība, sapratne,
- Sabiedrība, kurā saprot, ka visiem cilvēkiem ir vienādas vajadzības (Maslova piramīda) – ekonomiskā un sociālā drošība, labklājība, drošības sajūta,
- Tauta ir dzīvespriecīgāka,
- Latviska Latvija, patriotisms. Tauta pacelta saulītē – tradicionāla kultūra un māksla.

Iedzīvotāju bažas

Pēc diskusijas par ideālās saliedētas sabiedrības vīzijām, dalībnieki runāja par šķēršļiem, kas, viņuprāt, liedz Latvijas sabiedrībai dzīvot šādā sabiedrībā. Dalībnieki izteica sekojošos viedokļus (līdzīgie viedokļi sagrupēti vienkopus):

- Kultūras sašķeltība – dzīvojam paralēli,
- Pagātnes mantojums un tā ietekme, „ieciklēšanās” pagātnē, sabiedrība tiek mērķtiecīgi kūdīta un mākslīgi sadalīta, izmantojot vēstures notikumus,
- Bailes zaudēt mazas valsts identitāti un meklēt citus ceļus,
- Sadalīta mediju telpa nedod iespēju iepazīt citas sabiedrības grupas, mediju manipulācija – mediji šķeļ sabiedrību, bilingvālu mediju trūkums,
- Valodas barjera,
- Dalījums „savējos” un „svešajos”, ačgārns uzstādījums, ka ir „pamatnācija” un pārējie, nevienlīdzīga attieksme pret iedzīvotājiem (nepilsoņi, dažādas tautības),
- Nav pašlepnuma par savu valsti, cilvēki neizjūt piederību valstij,
- Trūkst cilvēciskas cieņas, vienotības, pragmatisms un līdzcietība; ir augstprātība, savstarpējas piedošanas trūkums,

- Nacionālā cīņa politiskā līmenī, nacionālā jautājuma 'pacelšana' tiek izmantota kā politisko spēļu instruments,
- Trūkst ideoloģiskās vienotības un attīstības mērķis (vadlīnijas),
- Nespēja novērtēt valodas zināšanu priekšrocības,
- Ekonomiskā situācija valstī, trūkums un nabadzība,
- Nespēja identificēt sevi – valdības līmenī netiek pārstāvētas citas tautības valdības līmenī,
- Nepilsoņi nevar piedalīties lēmumu pieņemšanā,
- Nav motivācijas naturalizēties,
- Latviešu valoda nav galvenā valoda pirmsskolas izglītības iestādēs, izglītības sistēmas trūkumi, kas neļauj bērniem iemācīties latviešu valodu, nav iespējas mācīties un izmantot dažādas valodas no agras bērnības,
- Valdība un Saeima izdomā problēmas, ir atsvešināta no tautas,
- Mainīgas valsts politikas nostādnes, tālredzīgas stratēģiskās plānošanas neesamība,
- Zems izglītības līmenis,
- Individuāls atbildības trūkums – indivīds netic, ka spēj ko mainīt.

Izstrādātie priekšlikumi

1. Piešķirt valsts finansējumu bezmaksas latviešu valodas apguves programmai mazākumtautību pirmsskolas izglītības iestādēs (PII), vienotās metodiskās bāzes izstrādāšanai un PII latviešu valodas skolotāju sagatavošanas un kvalifikācijas celšanas programmas ieviešanai, balstoties uz pirms tam veiktajiem pētījumiem par PII latviešu valodas skolotāju pieredzi. (98% dalībnieku atbalsts⁵)
2. Lai celtu bilingvālās izglītības kvalitāti:
 - Latviešu valodas aģentūrai izpētīt efektīvākās latviešu valodas apguves metodiku skolotājiem, ņemot vērā praktizējošu pedagogu viedokli,
 - nodrošināt regulārus apmaksātus latviešu valodas pilnveides kursus bilingvālās izglītības skolotājiem,
 - sekmēt starpskolu sadarbību, izveidojot pedagogu "apmaiņas" programmas. (90% atbalsts)
3. Kultūras ministrijai un pašvaldībām sadarbojoties, veidot nacionāla līmeņa sociālo kampaņu - TV, radio, internetā, sabiedriskajā transportā, caur drukātajiem medijiem - kuras ietvaros "parastie cilvēki" un etnisko kopienu autoritātes varētu dalīties ar saviem veiksmīgas integrācijas piemēriem,

⁵ Par katru no 10 priekšlikumiem notika „uzticības balsojums” – dalībnieki varēja balsot par, pret vai atturēties.

motivējot citus un veidojot priekšstatu, ka integrācija ir sasniedzama un iespējama katram. (86% atbalsts)

4. Latvijā visās valodās izdotajos skolas mācību materiālos Izglītības ministrijai nodrošināt vienotu un objektīvu vēstures traktējumu, lai radītu kopēju vēstures izpratni, kā arī izveidotu mācību filmu ar abpusēju redzējumu. Atbildīgajām valsts institūcijām organizēt "Tautas forumu" Latvijas iedzīvotājiem okupācijas jautājuma izrunāšanai un kopējā viedokļa formulēšanai. Politikiem uzņemties atbildību par izteikumiem publiskajā telpā par okupācijas tēmu. Izglītot politiķus par vēstures, kultūras un ētikas jautājumiem, un veikt zināšanu pārbaudi. (83% atbalsts)
5. Kultūras ministrijai regulāri rīkot "Tautas forumus", lai veicinātu starpkultūru sadarbību un kopīgo problēmu izrunāšanu. Sabiedrības integrācijas fondam (SIF) izveidot atsevišķu programmu nevalstiskajām organizācijām (NVO), lai veicinātu to apmeklējumu mazākumtautību skolās ar mērķi popularizēt latviešu valodu un kultūru (un otrādi). SIF izveidot atsevišķu programmu NVO, kas atbalsta sadarbības projektus, kuru ieviešanā iesaistītas vairākas etniskas grupas (vienai no tām obligāti jābūt latviešiem). Reģionos organizēt pasākumus jauniešiem ar slavenību piesaisti, lai veicinātu starpetnisku saprašanos. SIF izveidot atsevišķu programmu un portālu skolēnu apmaiņai ģimenēs starp etniskajām kopienām, veicinot starpkultūru sadarbību, valodas apguvi un toleranci (piemēram, dzīvošana citas tautības ģimenē, "vasara laukos" utt.). Katrā pašvaldībā nepieciešams viens atbildīgais par integrācijas jautājumiem, lai veicinātu integrāciju vietējā līmenī un sadarbību ar citām pašvaldībām (piemēram, kopīga svētku svinēšana, sadarbības projekti, utt.) (83% atbalsts)
6. Mediji.
 - Nodrošināt sabiedriskās TV pārklājumu Krievijas pierobežu rajonos,
 - Piešķirt finansējumu no valsts budžeta bilingvālu mediju projektiem,
 - Stiprināt reģionālās TV (Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) valsts pasūtījums raidlaikam, finansējuma piesaiste),
 - NEPL nodrošināt sabiedrisko televīziju saturā reģionu, latviešu un krievu valodas auditorijas intereses,
 - Sabiedriskajā TV veidot raidījumus par valsts vēsturi un aktuālajiem notikumiem,
 - LTV7 pārraidīt ziņas un informāciju populāro raidījumu starplaikos,
 - Reģionālajām TV veidot raidījumus ar vietējām vai valsts amatpersonām, interaktīvi iesaistot vietējo sabiedrību,
 - Izveidot bilingvālu portālu sabiedrības līdzdalībai,

- Raidījumus un filmas TV pārraidīt oriģinālvalodā, nodrošinot subtitrus. (82% atbalsts)
7. Katram jaundzimušajam, kurš dzimis Latvijas iedzīvotāju ģimenē, kura Latvijā nodzīvojuši vairāk nekā vienu gadu, piešķirt Latvijas pilsonību, ja vecāki neiebilst. Jauniešiem, kuri sekmīgi nokārtojuši vidusskolas eksāmenus, piešķirt Latvijas pilsonību, ja viņi to vēlas. Izstrādāt anketu par pilsonības piešķiršanas variantiem un novērtēt to tautas apspriešanā. (79% atbalsts)
8. Lai ikviens Latvijas iedzīvotājs izprastu informāciju latviešu valodā un spētu tajā komunicēt, kā arī, lai veicinātu latviešu valodas kursu pieejamību un kvalitāti, nepieciešams:
- veikt izpēti par latviešu valodas apguves nepieciešamību atsevišķās valsts teritorijās un tam nepieciešamo finansējumu,
 - īstenot pastāvīgas pozitīvās reklāmas kampaņas par latviešu valodas mācībām (īpaši krievvalodīgajā mediju telpā),
 - izveidot centralizētu mājas lapu, kurā ir pieejama informācija un nodrošināta tālmācības iespēja,
 - paredzēt mērķtiecīgāku valsts finansējumu latviešu valodas apguvei,
 - Latviešu valodas aģentūrai ieviest pastāvīgu latviešu valodas apguves sistēmu pieaugušo izglītībā,
 - kursu saturu vairāk orientēt uz komunikācijas prasmju attīstīšanu. (72% atbalsts)
9. Lai veicinātu sabiedrības saliedētību un izpratni par Latviju kā daudzkulturālu valsti, svarīgi:
- saglabāt latviešu dziesmu svētkus kā esošu latviešu kultūras bagātību, un popularizēt, ka tajos piedalās dažādu tautību pārstāvji,
 - finansiāli atbalstīt Latvijā populāru mākslinieku viesošanās reģionu skolās,
 - svinēt kopīgus svētkus, kas balstīti dabas ritumā (Jāņi, Ivan Kupala, Meteņi, Masleņņica, utt.),
 - organizēt regulāru Latvijas tautu festivālu, kurā notiek arī darbnīcas par kultūras un vēstures jautājumiem, kas dod pozitīvu pienesumu kopīgam Latvijas stāstam. (72% atbalsts)
10. Vidusskolās un arodskolās vienkārši mācīt par to, kas raksturīgs labēji un kreisi orientētām partijām. Augstskolu 1.kursā (visās specialitātēs) mācīt vispārīgo politiku. Rosināt prezidentu mainīt valstī partiju veidošanas sistēmu, finansēšanu, dibināšanas un likvidēšanas kārtību. Saeimā neļaut ievēlēt 100% mononacionālas partijas. Piešķirt papildus valsts finansējumu vēlēšanu kampaņām partijām, kurās ir vismaz noteikts procents dažādu tautību biedru vai deputātu kandidātu. (23% atbalsts)

Kas notiks ar debašu rezultātiem?

No 27.februāra – 12.martam plašākai sabiedrībai būs iespēja izvērtēt un komentēt debatēs radītās idejas interneta vietnē Mūsuvalsts (www.musuvalsts.lv). Ikviens varēs balsot „par” vai „pret” priekšlikumiem, kā arī tos apspriest.

Pēc tam tiks rīkotas diskusijas par iespējām īstenot izstrādātos priekšlikumus ar politiķiem un lēmumu pieņēmējiem, kā arī ekspertiem no nevalstiskā un akadēmiskā sektora. Tā rezultātā PROVIDUS sagatavos apkopojumu par katru priekšlikumu, aprakstot apspriedēs sniegtos vērtējumus un idejas, kā priekšlikumus īstenot, kā arī iekļaujot informāciju par jau notikušo un notiekošo darbību konkrētajā jomā. Ziņojums tiks publicēts latviešu un krievu valodā, lai debašu dalībniekiem un arī plašākai sabiedrībai palīdzētu pārliecināties par izstrādāto priekšlikumu rezonansi jeb „sausu atlikumu”.

Atbalstītāji

Iniciatīvu atbalsta Valsts prezidents Andris Bērziņš, kā arī Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā, Atvērtās sabiedrības fondu Vietējo pašpārvalžu un valsts pārvaldes reformu programma, Skrivanek Baltic, Draugiem.lv, Inbox.lv un Islande Hotel.

Plašāka informācija pieejam PROVIDUS mājas lapā vai pie Daces Akules, PROVIDUS pētnieces, akule@providus.lv, 67039258, @DaceAkule